

## صحيفة الحسن عليه السلام

[ 43 ] رفتار دوگونهء امام حسن و امام حسين عليهما السلام در برابر بنى اميه از بحثهاى پيشين فلسفه صلح امام با معاويه دانسته شد، اما ممكن است اين سؤال در ذهن بيايد كه چرا دو امام دو گونه عمل نمودند، اين پاسخ را بايد در شرائط زمانهاى آنان دانست كه عبارتند از: 1 - معاويه در دوران زمامدارى خود با حيله گرى سعى مى كرد به حكومتش رنگ شرعى و اسلامى دهد و طواهر اسلام را حفظ كند، بعلاوه او در حل و فصل امور و مقابله با مشكلات سياست فوق العاده ماهرانه اى داشت، كه فرزندش يزيد فاقد آن بود، همين دو موضوع پيروزى قيام و شهادت در زمان حكومت وى را مورد ترديد قرار مى داد، و از اينرو مردم جنگ آن حضرت را با معاويه بيشتر يك اختلاف سياسى و كشمكش بر سر خلافت و حكومت بشمار مى آوردند تا قيام حق در برابر باطل. 2 - از گفتار امام حسن عليه السلام دريافتيم كه جنگ امام حسن عليه السلام باعث شهادت ايشان نمى گرديد بلكه او را اسير كرده و زنده زنده تحويل معاويه مى دادند، يا بدست خود ايشان را بقتل مى رساندند، و در صورت شكست امام معاويه داراى قدرت مطلق مى گرديد و تمام شهرها را از وجود شيعيان خالى مى كرد. 3 - يزيد جوانى ناپخته و شهوت پرست، بى خرد و خوشگذران بود، علنا مقدسات اسلامى را زير پا گذارده و علنا شراب مى خورد، از لحاظ سياسى آن قدر ناپخته بود كه قيافه اصلى حكومت بنى اميه كه دشمنى آشتى ناپذير با اسلام و بازگشت به دوران جاهليت و احياى رژيم اشرافى آن زمان بود، را كاملا به مردم نشان داد، اين امور عدم لياقت او را \_\_\_\_\_